

INFORMATION MANAGEMENT & TECHNOLOGY

Rizici i kontrole informativne tehnologije u oblasti finansijskih sistema

Radionica ZP Trezora PEM-PAL-a 2011

Kristin Lado Tufan

Uvod

- Službenik zadužen za IT rizike i usaglašenost u Informativnom menadžmentu i tehnologijama (IMT) Svetske banke; CISA, CRISC Sertifikati
- Upravljao poslovima interne kontrole Banke koje se odnose na Finansijsko izveštavanje (ICFR) IT opštih kontrola, od 2007. godine do danas
- U vremenskom periodu od 2000 – 2005. godine, savetovao Development Gateway stipendiste u Mongoliji, Sri Lanki i Istočnim Karibima (sa Rumunijom) u vezi sa web-zasnovanim poslovnim planovima i njihovom primenom, kao oblika podrške ministarstvima i donatorima
- Svetska banka se dobrovoljno usklađuje sa ICFR (slično sa US Sarbanes-Oxley), kao oblikom dobre prakse
- Primenjene aplikacije Banke uključuju SAP, PeopleSoft, i veliki broj trezorskih aplikacija
- Usaglašenost sa ICFR nije samo jednokratni događaj, već je to način vršenja poslovnih operacija

Dnevni red

- ▶ Ukupno okruženje interne kontrole koje pruža razumno uveravanje, a koje se odnosi na sveobuhvatnost, tačnost i integritet Vašeg FMIS-a radi finansijskog izveštavanja
- ▶ Okviri koji pomažu u implementaciji procesa i kontrola
- ▶ Specifične operative i kontrole infomativne bezbednosti za svaki sloj Vašeg FMIS-a
- ▶ Primer Svetske banke Sigurnog Web Portala

- “Poverenje nije kontrola”
- “Uradite ono šta dokumentujete, i dokumentujte ono šta uradite”

Kontekst Banke...

- ▶ **SAP:** Globalni ERP sa 24.000 korisnika; više od 12 velikih aplikacija, uključujući standardne module kao što su AP/AR i unutar-kuće razvijene aplikacije za distribuciju zajmova i putovanja; približno 8,6 miliona transakcija mesečno
- ▶ **PeopleSoft:** Globalni ERP sa približno 18.500 dinamičnih uloga/korisnika i 1.033 statičkih uloga; ukupno 3.756 dodeljenih transakcija; Podržava sektore ljudskih resursa, obračuna zarada, penzione procese
- ▶ Banka poseduje unutar-kuće razvijen **siguran website (Client Connection)** koji nudi vladinim zvaničnicima i agencijama koje primenjuju projekte da postignu brži pristup informacijama o svojim portfolijima i o radu Banke koji se odnosi na analitičku procenu zemlje
- ▶ Banka takođe ima veliki broj **trezorskih aplikacija** kao oblika podrške trezorskih operacija
- ▶ **Remote Access:** Banka ima nekoliko opcija za Remote Access, od kojih su svi omogućeni preko dvofaktorske autentifikacije
- ▶ Trenutno, ukupno **148 ključnih kontrola** su testirane svake godine preko svih finansijskih sistema u okviru potrebe Interne kontrole preko finansijskog izveštavanja (ICFR)

Neki rizici informativne tehnologije koji se odnose na finansijske sisteme

- ▶ **Neovlašćeni pristup:** Korisnički/Programerski pristup nije bio odobren za određeni nivo pristupa ili aktivnosti; Primer: Osiguravanje privilegovanog pristupa je odgovarajuće ograničen.
- ▶ **Prekomeran pristup:** Korisnički/Programerski nivo pristupa prevazilazi njihov opis posla, i sa njim u vezi odgovornosti; Primer: Osiguravanje uspostavljanja Principa najmanje privilegije – ljudi imaju samo onoliko pristupa potrebnim informacijama i transakcijama koliko je potrebno da bi izvršavali svoj posao i sa njim u vezi obimom odgovornosti
- ▶ **Neovlašćene izmene:** Programska izmena nije odobrena pre nego što se krenulo u produkciju; Primer:
- ▶ **Prevara** je jedan potencijalan rezultat ovih rizika ukoliko su aktivnosti namerne
- ▶ **Manjak kontrole** vezan za nabavku i primenu novih aplikacija i održavanja postojećih aplikacija
- ▶ **Manjak kontrole** vezan za nabavku, instalaciju, konfiguraciju, integraciju i održavanje IT infrastrukture.

Okruženje interne kontrole

▶ Kontrole na nivou entiteta

- ▶ Istonirano na vrhu i kultura organizacije
- ▶ Menadžment osigurava da su uspostavljenje mere politika i procedura, kao i da su svi zaposleni svesni istih, kao i da se istih i pridržavaju

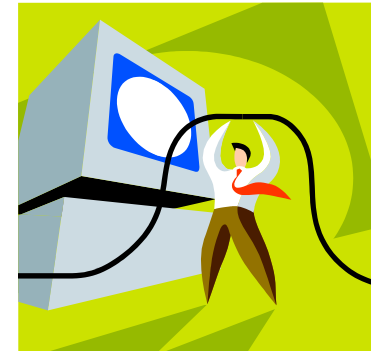
▶ Kontrole aplikacija

- ▶ Razvijanje i održavanje aplikacija
- ▶ Pristup programima i podacima/informacijama

Bezbednosne kontrole (primenjuju se na sve nivoe)

▶ Opšte kontrole informativne tehnologije

- ▶ Menadžment infrastrukturnih promena: Baza podataka, sistemski softver, mreža
- ▶ Operacije informativnih sistema: Procesuiranje grupnih (batch) poslova, backup i povraćaj informacija

Ljudi, proces, tehnologija

Korisni okviri kao osnova za okruženje interne kontrole

- ▶ **COSO/COSO ERM** (Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije): Integrirani okvir internih kontrola, fokusiran na Kontrolu okruženja, Procenu rizika, Kontrolne aktivnosti, Informacije & komunikaciju, i na Monitoring
- ▶ **COBIT** (ISACA): Kontrolni ciljevi informativne tehnologije koji se fokusiraju na četiri ključne domenske oblasti: Plan i organizaciju, Nabavku i implementaciju, Isporuku i podršku, i Monitoring i evaluaciju
- ▶ **ITIL** (Infrastrukturalna biblioteka informativne tehnologije) Okvir za IT Servisno menadžerske prakse, kao što su Menadžment promena, Menadžment incidenata, Menadžment problema, Menadžment konfiguracija, Menadžment servisnih nivoa
- ▶ **CMMi** (Softverski inženjerski institut): Capability Maturity Model integracija za životni ciklus razvoja softvera
- ▶ **ISO20000**: Okvir i sertifikacija za IT Servisni menadžment
- ▶ **ISO27001**: Okvir i sertifikacija za informacionu bezbednost
- ▶ **RiskIT** (ISACA): Poslovni rizik u vezi sa IT, fokusiran na Evaluaciju rizika, Upravljanje rizikom, i Monitoringom/izveštavanjem o riziku

Razvoj i održavanje aplikacija

- ▶ **Ključni rizici:** Neovlašćen pristup/izmene, Prekomećen pristup, Prevara; Neefikasne kontrole u procesu
- ▶ Proces **dokumentacije** i identifikacija ključnih kontrola; podrška uz alatku radnih tokova
- ▶ **Segregacija dužnosti** (za poslove i IT)
 - ▶ Separacija između okruženja razvoja i proizvodnje;, na primer, Programeri ne bi trebali imati ažuriran pristup proizvodnom okruženju
 - ▶ Sve izmene u proizvodnoj aplikaciji trebaju biti dokumentovane i odobrene; osoba koja inicira promenu treba biti različita od osobe koja odobrava istu promenu, kao i različita od osobe koja uvodi tu istu promenu u proizvodnju
- ▶ **Pristup**
 - ▶ Korisnički pristup: Zasnovano na ulogama i odgovornostima određenim datim poslom
 - ▶ Privilegovani pristup: Jasna autorizacija, snažna autentifikacija;
 - ▶ Pravilo najmanje privilegije – pristup koji je potreban kako bi neko odradio svoj posao

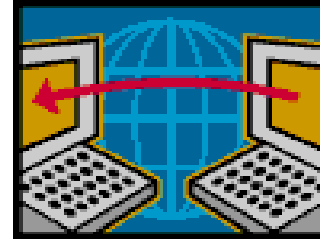
Infrastrukturni menadžment promena

- ▶ **Ključni rizici:** Neovlašćen pristup/izmene, Prekomeran pristup, Prevara
- ▶ Mere politike **dokumentacije** menadžemnta promena, procesa i kontrola; podrška uz alatku radnih tokova
- ▶ Korišćenje rizično-baziranog pristupa promenama: Hitnost za velike promene; varirajući nivoi dokumentacije i odobrenja koji su zahtevani
- ▶ **Segregacija dužnosti:** osoba koja inicira promenu treba biti različita od osobe koja odobrava istu promenu, kao i različita od osobe koja uvodi tu istu promenu u proizvodnju
- ▶ Osiguravanje da su uloge i odgovornosti jasne, a koje se odnose na to ko može inicirati promenu, testirati promenu, odobriti je, i uvesti u proizvodnju
- ▶ Osiguravanje da su svi dokazi o promenama dokumentovani, da su one odobrene, i čuvane radi kasnijeg lakog korišćenja

Informacione sigurnosne kontrole: Pristup

- ▶ **Autentifikacija i autorizacija:** Kako se postiže pristup, i ko ga odobrava – novi korisnik i transfer
- ▶ **Privilegovani pristup:** Sistemski administratori
 - ▶ Osiguravaju da su ukinuta prava pristupa za zaposlene na vreme primenjena
 - ▶ Individualni napurot servisnih pristupa – mogućnost praćenja
- ▶ **Sigurnost i integritet podataka** – Osiguravanje transfera podataka; enkriptovanje podataka pri prenosu (Secure Socket Layer/SSL i Secured Hypertext Transmission Protocol/HTTPS)

- ▶ **Mrežni i Web aplikacioni Firewalls:** Review Logs, ograničeni pristup
- ▶ **Lozinke za sve vrste korisnika:** Složene, traže izmenu, zaključavanje računara
- ▶ **Fizička bezbednost** u Vašem Centru podataka – ko ima pristup čemu; da li je pristup periodično ponovo odobravao i razmatran?

Operacije informacionih sistema / Planiranje za nepredviđene okolnosti

- ▶ **Ključni rizici:** Pad sistema, gubitak podataka; neefikasne kontrole u procesima
- ▶ **(Minimalni nivo)** procesa backup-a i povraćaja **dokumenata**
 - ▶ Nedostaci monitoringa i preuzimanje akcija
 - ▶ Izvršavanje periodičnih testova povraćaja kako bi se osigurala dostupnost podataka sa trake/diska
 - ▶ Sigurno, na drugom mestu, skladištenje
- ▶ Razvijanje mera politike koje se odnose na IT povraćaj podataka nakon incidenta; testiranje IT plana za nepredviđene okolnosti
- ▶ Dokumentovanje procesa koji se odnose na Batch poslove
 - ▶ Ko ima pristup *run-u*?
 - ▶ Poznavati opseg, uticaj i frekvenciju poslova
 - ▶ Preuzeti aktivnosti vezane za neuspešne poslove

Primer Svetske banke: Client Connection

- ▶ Client Connection je osiguran web-based portal koji omogućava Davaocima/Primaocima, kao i Donatorima, pristup informacijama koje se odnose na zajmove, kredite, grantove i trust fondove
- ▶ Straight Through Processing (STP) je novija faza projekta eDisbursement – klijenti Banke mogu da podnesu online zahtev za isplatu sredstva, kao i da podnesu elektronski potpis na isti
- ▶ Autorizovani potpisnici i korisnici moraju biti odobreni, kao i što moraju biti unapred registrovani
- ▶ Odvojeni profili, kao što je Form Creator i Form Signatory, moraju biti uspostavljeni
- ▶ Različiti profili imaju različite nivoe pristupa, ili različite vrste transakcija koje oni mogu izvršavati
- ▶ Pristup je zagarantovan sa važećim korisničkim imenom i lozinkom, koja uključuje pin i dinamični token

http://clientconnection.worldbank.org

The screenshot shows the homepage of the World Bank Client Connection website. At the top left is the World Bank logo and the text "World Bank". To the right of the logo is the text "Request Registration Information | Feedback". Below the logo is the "Client Connection" header. The main content area features a large image of a woman in traditional red headgear and glasses, smiling. To the right of the image is a "Welcome to World Bank's Client Connection" message, followed by a description of the site's functionality and a "Login" button. Below the image is a banner for "Millennium Development Goal 3: Promote gender equality and empower women". The page is divided into two columns: "News / Announcements" on the left and "Related Links" on the right. The "News / Announcements" section includes a link to "Financial Management" and a "Welcome to Client Connection!" message. The "Related Links" section lists several links: "World Bank Home", "Development Gateway", "Financing and Risk Management", "About the Trust Fund Donor Center", and "World Bank Finances". At the bottom left, there is a "Feedback | Request Registration Information" link.

World Bank Request Registration Information | **Feedback**

Client Connection

Welcome to World Bank's Client Connection

From this site you can access your country's project and financial information; process procurement documents over the internet and access the World Bank's knowledge resources.

Log in to take a site tour and learn more about the site's functionality.

Registered User
Login

[Forgot/Reset Password](#)

 Secure Site

Millennium Development Goal 3
Promote gender equality and empower women

News / Announcements

[Financial Management](#)

Financial management, procurement and disbursement arrangements are core elements of the fiduciary framework for World Bank's operations.... [Full Story](#)

 [Welcome to Client Connection!](#)

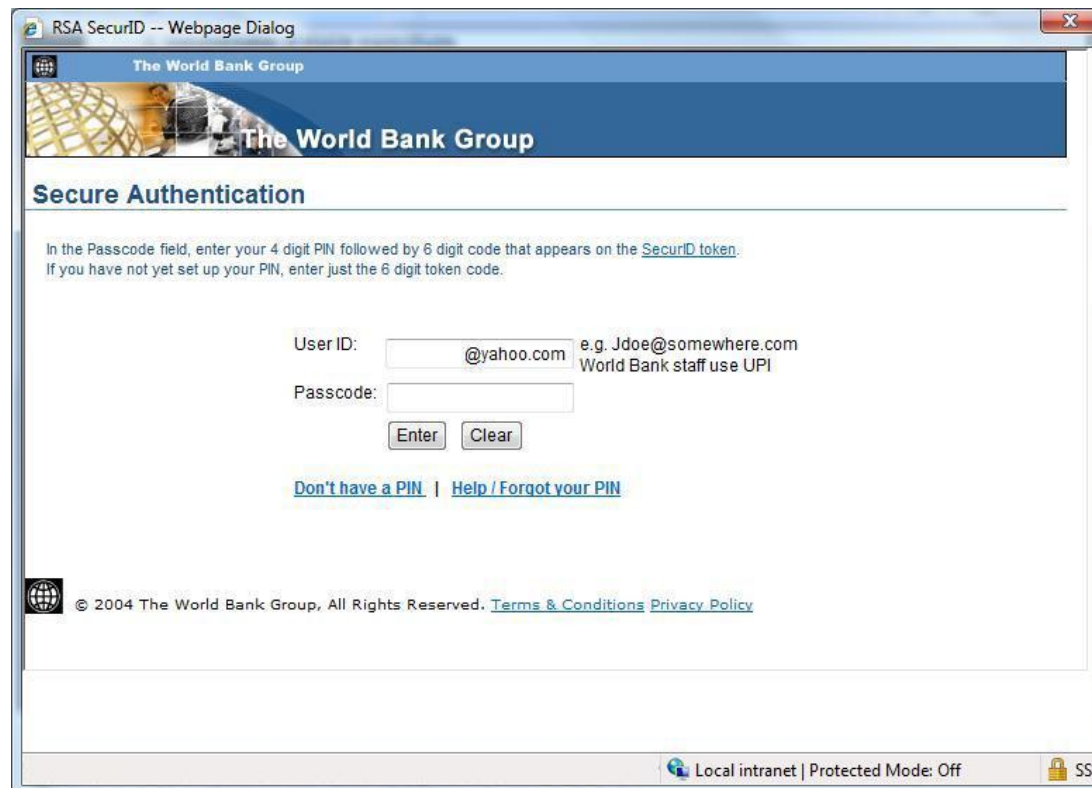
Related Links

- [World Bank Home](#)
- [Development Gateway](#)
- [Financing and Risk Management](#)
- [About the Trust Fund Donor Center](#)
- [World Bank Finances](#)

 [Feedback](#) | [Request Registration Information](#)

Korišćenje dvofaktorske autentifikacije...

- Korisničko ime
- Osmocifreni PIN
- Dinamična šestocifrena token šifra

The screenshot shows a web browser window titled "RSA SecurID -- Webpage Dialog". The page header features "The World Bank Group" logo and name. The main heading is "Secure Authentication". Below this, there is a paragraph of instructions: "In the Passcode field, enter your 4 digit PIN followed by 6 digit code that appears on the SecurID token. If you have not yet set up your PIN, enter just the 6 digit token code." The form contains two input fields: "User ID:" with a placeholder "@yahoo.com" and an example "e.g. Jdoe@somewhere.com" (with a note "World Bank staff use UPI"), and "Passcode:". There are "Enter" and "Clear" buttons below the passcode field. At the bottom of the form area, there are links: "Don't have a PIN" and "Help / Forgot your PIN". The footer of the page includes a copyright notice: "© 2004 The World Bank Group, All Rights Reserved. Terms & Conditions Privacy Policy". The browser's status bar at the bottom indicates "Local intranet | Protected Mode: Off" and "SSL".

eForm Primer

STP je pružen, Potpis se čeka...

Loan Overview | **Disbursements** | **Repayments** | **eForms**

e2380 | eSignatories | Beneficiary Registration

Straight Through Processing has been enabled for this loan. [eForm Help](#)

Create new e2380 - Application for Withdrawal

Application type: Select

Beneficiary: Select

Delete Application Application Locked by Another User Show Transaction Detail Archived Documents

Existing applications

Application type: All

Borrower reference	Status	Last Updated	Date Sent to the Bank	Application type
TST IK 05	Pending Signature(s)	09-Nov-2010		Direct payment

Potpisivanje formulara...

B. Payment instructions

6a. Application currency United States Dollars	6b. Application amount 5,750,125.79	6c. Equivalent payment currency (if different from application currency)	
6d. Application amount (in words) United States Dollars FIVE MILLION SEVEN HUNDRED FIFTY THOUSAND ONE HUNDRED TWENTY-FIVE AND 79			
7. If the application covers more than one loan (as specified in item 2 above), please provide amounts allocated to each financier.			
Loan/Financing/Grant No.(s)	Amount	Loan/Financing/Grant No.(s)	Amount
Loan/Financing/Grant No.(s)	Amount	Loan/Financing/Grant No.(s)	Amount
8. Name and address of beneficiary NATL HIVAIDS CONTROL PROJ III 1234 ANYWHERE IN NEW DELHI		9. Amount to be paid in installments? No (if yes, complete "Requested Schedule for Advance Payments" Form 2381)	
10a. Name and address of the beneficiary's bank BANK OF BARODA MADHUBAN: NEW DELHI		10b. Account number (or IBAN for euro payments) of the beneficiary at the beneficiary's bank CHARITO ACC 123	10c. SWIFT code of the beneficiary's bank BARBINBBNND
11a. Name and address of the intermediary bank FEDERAL RESERVE BANK OF NEW YORK FLOOR 7: NEW YORK		11b. Account number (or IBAN for euro payments) of the beneficiary's bank at the intermediary bank	11c. SWIFT code of the intermediary bank FRNYUS33XXX
12. Special payment instructions(if any)			

The supporting documentation contains 1 electronic document(s).

1 more signature(s) still needed(to access the eSignatories tab, click [here](#))

I have read the certification appearing on this form and agree to its terms.

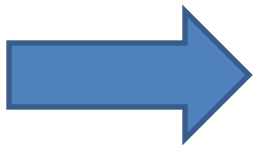
Sign

Reject

Cancel

Supporting Documents

Documentation Type/Name	Size	Attached By
Statement of Expenditure STP Statement of Expenditures.xls	16KB	STP Create User3 26-OCT-2010 06:02 PM EST

Metode za preventivne i detektivne kontrole

- ▶ Segregacija dužnosti: Operativni i privilegovani pristup
- ▶ Dvofaktorska i Višefaktorska autentifikacija
- ▶ Periodični pregled uloga i prisupa na svim nivoima, od pristupa mreži do pristupa aplikaciji
 - ▶ Izvršavati najmanje jednom u šest meseci; dokumentovati pregled i preuzete aktivnosti
- ▶ Monitoring kontinuiranih kontrola – automatizovan i manuelni
 - ▶ Praćenje pristupa sistemima - Ponavljani neuspešni zahtevi za logovanjem i za neovlašćenim pristupom
 - ▶ Praćenje promena iz izvora (aplikacija/baza podataka/operativni sistem), i poređenje sa promenama koje su zabeležene u ticketing sistemima
 - ▶ Praćenje firewall aktivnosti
- ▶ Enkriptovani podaci u tranzitu
- ▶ Uzeti u razmatranje firewall aplikacije

Benefiti revizije

- ▶ Revizije mogu dati osnovano uveravanje da je pripremanje finansijskih izveštaja podržano adekvatnim i održivim praćenjem principa interne kontrole
- ▶ Revizori mogu otkriti nedostatke u procesiranju informacionih sistema koji kada se ponovo obrade, mogu ojačati kontrolno okruženje i integritet sistema
- ▶ Gledajte na reviziju kao na mogućnost za poboljšanje procesa i kontrola, racionalizaciju kontrola, i kao na osiguranje da će se operacije vršiti bez ometanja na jedan efektivan i efikasan način

- ▶ Gledajte na revizore

kao na strateške partnere!

Pitanja i komentari ?

